

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Romunška politika

Bukarešta, 5. aprila.

Vzmemirliji dogodki v drugih evrop-
skih predelih so odmaknili pozornost od
romunskega razvoja, ki kaže v zvezi z
nedavno rekonstrukcijo vlade nekatere
značilne zanimivosti, ki so precej spre-
menile strukturo v sestavi romunske vla-
de, ki ji s svojo neomajano avtoriteto na-
čeljuje bukareški patriarh Miron, odkrit
pristaš politično gospodarskih teženj ro-
munškega kralja Karola. S tem namreč,
da načeljuje tudi novi vladi patriarh dr.
Miron, je dana možnost, da se v širokih
narodnih plasteh dviga ugled nove ro-
munske vlade ter da se zabriše vtis, ki
bi utegnil prikazati novo romunsko vlado
v izrazito političnih sestavnih obrisih. To
bi namreč nasprotovalo osnovnemu na-
menu izvršene vladne preosnove, v ka-
teri se tako značilno zrcalijo njena prava
ozadja, pri čemer pa so nedvomno so-
odločali tudi nedavni evropski dogodki.

Novo romunsko vlado presojujamo nam-
reč lahko kot vlado strokovnjakov, ki ni-
so bili doslej v strankarsko političnih tre-
njih Romunije eksponirani. V njej najde-
mo osebnosti, ki so bile v romunskem
političnem življenju povsem neznane.
Sporedno pa se je pri preosnovi romun-
ske vlade porajala težnja, da se gotovi
opozicijski krogi pritegnejo k aktivnemu
sodelovanju v vladi. To se je deloma tudi
posrečilo s tem, da sta vstopila v vlado
vidna pripadnika Maniuovega narodno
zaranističnega pokreta Ghelmegeanu in
Ralea. Tako je prvemu sunku v narodno
zaranistične vrste, ko se je decembra
1937 ločil od Maniu Calinescu s svojimi
političnimi prijatelji, sledil še drugi, s ka-
terim se je v strukturi bukareške vlade
ustvarilo primerno ravnotežje med biv-
šimi eksponenti narodno zaranistične in
liberalne struje, ki so v prvi vladi pa-
triarha Mirona preočito prevladovali in
s tem utesnjevali osnovo, s katero je ho-
tel romunski kralj Karol po odslovlitvi
Gogove vlade izvesti svoje dalekosežne
politično gospodarske reformne načrte.
Tako je pri drugi Mironovi vladi posre-
čeno podčrtan izven-ter nadstrankarski
koncentracijski značaj, ki izhaja nujno iz
duha nove romunske ustave, ki ne pozna
nobelih strank in nobene strankarske po-
litike.

Slej ko prej pa ne prinaša nova buka-
reška vlada nikakšnega preloma v ro-
munskem notranje- ali zunanje-političnem
kurzu. Njena sestava ne nudi možnosti za
nikakšna ugibanja glede bistveno načel-
nih razgledov, s katerimi je bila doslej vo-
dena romunska politika. Vse te spremem-
be so le osebne značaja. Politična smer
ostane nespremenjena, za kar daje naj-
zanesljivejšo jamstvo osebnost romun-
skega vladarja, ki si pridržuje do nadalj-
njega pravico dokončne odločitve v vseh
vprašanjih bukareške politike.

Najnovejši dogodki niso mogli umevno
brez odmevov mimo Romunije. Romun-
ski vodilni krogi se dobro zavedajo, da
je z razpletom teh dogodkov nastopila
za Romunijo resnoba dolžnost, da okre-
pi državno obrambo, da misli na to, kako
pomnožiti svojo zunanje-politično čuječ-
nost in pozornost. V novem proračunu
se predvidevajo povečani izdatki za ro-
munsko vojsko. Teh velikih gmotnih žr-
tev pa si ni mogoče misliti brez dosledno
reformirane, poživljene finančno gospo-
darske politike, ki naj čim bolj izloči
vplive egocentrično usmerjenih poedincev
in ki naj čim izdatneje služi koristim na-
rodne ter državne celote.

Ne pozabi naročnine!

Najmanjša iskra lahko zaneti vojni požar med Rusijo in Japonsko

JAPONCI SO SE PREPRIČALI, DA NE MOREJO RADI RUSKE POMOČI POTLA-
ČITI KITAJCEV NA KOLENA. — OSTRA JAPONSKA DEMARŠA V MOSKVI. —
NEZADOVOLJIV SOVJETSKI ODGOVOR.

TOKIO, 6. aprila. Odgovor moskovske
vlade na energično demaršo poslanika
Shigemitsu smatrajo v tokijskih odločil-
nih krogih kot popolnoma neustreznost.
Jutri se sestane vlada v mikadovem glav-
nem stanu k važnemu posvetovanju ter se
pričakujejo važne odločitve. V prvi vrsti
bo japonska vlada precizirala svoje stali-
šče napram sovjetski Rusiji. V diplomatič-
nih krogih pričakujejo važno izjavo ja-
panske vlade, s katero naj se sovjetska
Rusija označi kot tihi zaveznik Kitajske ter
rovor proti japonski varnosti. V diploma-
tičnih krogih vidijo v tem odkrito vojno

grožnjo na naslov Moskve. Med japonsko
in sovjetsko Rusijo je po prikazu dobro
poučenih krogov nastopila takšna napetost,
da niso izključena nobena presenečenja.
Japonska vlada se je prepričala, da ne mo-
re Kitajske tako dolgo potlačiti na kole-
na, dokler uživa kitajska vlada oporo od
strani Moskve. Japonska računa s tem, da
je s svojim oboroževanjem na višku in da
lahko zbere svoje milijonske armade za
vojno proti sovjetski Rusiji, kar ji bo tem
lažje, ker je diplomatsko zavarovana v
Evropi in stori lahko ta korak brez rizika.

Blum ukinja liberalni finančni režim

PARIZ, 6. aprila. Leon Blum je v eks-
poziciji pred socialistično poslansko sku-
pino povdaril, da želi vlada istočasno
očuvati frank in zlato podlago Francoske
narodne banke. Vlada je radi tega prvo
rana, da ukine liberalni finančni režim.

Maršal Petain pa je poslal rezervnim
častnikom apel, da je prišel čas, ko mo-
rajo Francozi pokazati svojo enotnost.
Nekateri listi pišejo, da bo najbrže še ta
teden sestavljena nova francoska vlada.

Pogajanja med praško vlado in henleinovci

PRAGA, 6. aprila. Nadaljujejo se po-
gajanja med praško vlado ter predstavi-
niki sudetske nemške stranke. Pogajanja
se tičejo predvsem sledečih vprašanj:
Praška vlada naj kmalu razpiše občinske
volitve ter naj jih izvede vsaj razdeljeno
in zaporedoma v vseh okrožjih. Češko-
slovaška vlada naj dovoli zopet uvoz
vseh časnikov, ki izhajajo v Nemčiji. V
tem vprašanju si hoče vlada pridržati
pravico presoje ter izbire listov, ki naj

bi biti dovoljeni v ČSR. Sudetska stran-
ka je načela tudi vprašanje šolske avto-
nomije, kar bo lahko rešljivo, ker ima
nemško šolstvo že itak vse pravice. Su-
detska stranka zahteva amnestijo za vse
politične obsojence svoje stranke, nade-
lje upravno avtonomijo. Kjer živijo Neme-
ci, naj se upravna razdelitev v okrožjih
izvrši tako, da bodo Nemci v vsej ČSR
zbrani v lastna okrožja.

Nekaj še nedoživljenega v spodnji zbornici: Padale so celo klofute...

LONDON, 6. aprila. Poslanska zborni-
ca je s 359 proti 159 glasovom odklonila
nezaupnico vladi, ki jo je predlagala la-
buristična stranka. Chamberlain je v svo-
jem govoru povdarjal, da bodo posebna
pogajanja med posameznimi državami
prele žela uspeh kakor pa kakšne sve-
tovalne konference. Tudi je dejal, da bi
vsako vmešavanje v španske zadeve nuj-
no povzročilo novo vojno v Evropi. Ob
tej priliki so nastale v spodnji zbornici
turbulentne scene. Med govorom držav-
nega tajnika Botlerja se je dvignil labu-
ristični poslanec Shinnell ter je prekinil
govornika z opazko, češ da so njegova

izvajanja puste fraze. To prekinjevanje
govora se je nadaljevalo in je konserva-
tivni poslanec Bower zaklical Shinnella,
da je najbolje, da se vrne v Poljsko, iz
katerega ghetta poteka. Na levi je na-
stala radi tega silna burja, kakršne spod-
nja zbornica ne pomni. V trenutku je skočil
narodni poslanec Shinnell k Bowerju in
ga je pričel klofutati. Nastala je nevar-
nost, da bo nastal splošen pretep. Zatem
je Shinnell zapustil spodnjo zbornico in
se je ob vrnitvi oprostil Bowerju, nakar
je Bower izjavil, da je ta incident bolj
škodoval njegovemu nasprotniku kakor
pa njemu samemu.

Klic po vladi francoskega edinstva

PARIZ, 6. aprila. Debat o finančnih na-
črtih, ki jih je predložila Blumova vlada,
se je pričela včeraj popoldne in je trajala
s presledki do polnoči, na kar je bila pre-
kinjena. Debat je bila mestoma zelo vi-
harna. Opozicija je poslala v boj svoje
najboljše govornike, ki so odrekli Blu-
mu sposobnost, da sanira francoske finan-
ce in gospodarstvo. Vsi govorniki opozi-
cije so zahtevali vlado narodnega edinstva,
v kateri bi bile zastopane vse stranke, iz-
vzemši komunistov. Med sejo so nastali

težki konflikti med levico in desnico ter
se je celo opazilo, da so radikalni socialis-
ti napram vsemu temu zelo rezervirani.
Frakcijsko vodstvo radikalnih socialistov
je pustilo svojim poslancem proste roke,
da glasujejo po lastnem prevdanku. Blum
bo v slučaju, če bo velik del radikalnih
socialistov glasoval proti njemu, odnesel le
majhno večino, vendar pa ni mogoče rešiti
usodne situacije, ker ima v senatu svojega
neizogibnega nasprotnika.

Velika Romunija vzhaja

BUKAREŠTA, 6. aprila. V petek izide
poseben razglas romunske vlade, s ka-
terim se odstranijo vse nekdanje zgodovin-

Socialni obzornik

Za stanovanje daje delavec povprečno
toliko del svojih plač (v %): v USA 32,4,
v Južni Ameriki 24, v Italiji 19,5, v Ho-
landiji 19, na Švedskem 18, v Angliji 17,
v Rusiji 10, v ČSR 9, v Franciji 8, na
Poljskem 4,8%.

10.000 delavcev avtomobilskih tovarn
Citroen v Parizu stavka. Zasedlo je to-
varne.

Delovni čas v Angliji. Po poročilih bri-
tanskega ministrstva dela so nastale te-
kom leta 1937, do izpremembe v uredit-
vi delovnega časa, 387.700 delavcem se
je skrajšal delovni čas za dve in pol ure
tedensko, 800 delavcem pa je bil delovni
čas deloma podaljšan. V tiskarstvu in
sorodnih strokah je bil delovni čas skraj-
šan z 48 na 45 ur tedensko. Delovni čas
delavstva, ki je zaposleno v mlinskih, je
bil skrajšan z 47 na 44 ur in za delav-
stvo, ki dela v izmenah z 44 na 42 ur te-
densko. Delavstvo, ki dela v izmenah pri
visokih pečeh, je doseglo, da se jim je
skrajšal delovni čas z 56 na 48 ur. Dne 1.
januarja 1938 pa je stopil v veljavo za-
kon, s katerim se uvaja za delavstvo, ki
je zaposleno pri avtomatični proizvodnji
stekla v ploščah nepretrgoma, v veljavo
sistem štirih izmen in delovni čas se
omejuje povprečno na 42 ur tedensko.

Belgijski rudniški nameščenci so pred
nedavnim sklenili s svojimi službodavci
kolektivno pogodbo. Pri tem so dosegli
zvišanje plač za 2,5%.

Praška socialna politika. Objavljen je
proračun praškega mesta za prihodnje
leto. Od 597.000.000 Kč rednega prora-
čuna je določenih 74 milijonov za social-
no skrbstvo ali 12,5% rednega proraču-
na.

Nemško socialno zavarovanje. V pre-
teklem poslovnem letu 1936. so znašali
dohodki celotnega nemškega socialnega
zavarovanja delavcev in nameščencev
4392 milijonov RM ali skoro 75 milijard
v našem denarju. Izdatkov pa je bilo v
isto dobi 3726 milijonov RM ali skoro
63 milijard v našem denarju. Upravi
stroški so znašali 7% od celotnih dohod-
kov. Konec leta 1936. se je zvišala vred-
nost imovine vseh nosilcev nemškega
socialnega zavarovanja na 6459 milio-
nov RM ali 109 milijard v našem denar-
ju. Od te imovine odpade na nameščen-
sko pokojninsko zavarovanje skoro po-
loevica.

Starost nemških nameščencev. V Nem-
čiji so izdelali statistiko o starostnih raz-
merjih skoro dveh milijonov nameščen-
cev, ki so zaposleni v 40.000 podjetjih. Od
teh nameščencev je bilo 29,2% starih
preko 40 let. Zanimivo je, da je okrog
79.000 privatnih nameščencev starih nad
40 let, ki so brez zaposlitve.

Skrajšanje delovnega časa v Grčiji je
prinesel zakon z dne 19. marca 1937.
Delovni čas se je skrajšal v bankah in
delniških družbah od osem na sedem ur
dnevno. Opoldanski odmor mora znašati
najmanj dve uri, a največ tri ure. Letno
sme nameščenec napraviti največ 120
nadur v 60 delovnih dneh. Nadure se pla-
čujejo s 30%nim dodatkom na plačo.

Tudi na Švedskem pripravljajo zakon
o delovnem času za privatno nameščen-
stvo. Ugotovljeno je, da dela tehnično
privatno nameščenstvo povprečno 49 ur
na teden.

Prepovedano odtegovanje. V aprilu
leta 1937. je izšel v Franciji zakon, po ka-
terem je prepovedano službodavcem
vsako odtegovanje od nameščenskih plač
v teku službenega razmerja ali ob njego-
vi razrešitvi.

Pabecki

Barvne kombinacije

»Del. politika« poroča v št. 28: »O shodu nemškega ministrskega predsednika Göringa v Grazu je napisal »Slovenec« nad vse laskavo poročilo; tako-le piše: »...moraš ga opazovati, kadar govori množicam, potem razumeš skrivnost njegovega uspeha. Göring je videti v resnici kot prava dobričina. Neprestano se smeje, iz oči in nasmeha mu odseva sama dobra volja, s šaljivo besedo in duhovitim domislicami pa zna svoje govore tako zabeliti, da ga je užitek poslušati. Njegov nastop v Gradcu je bil za vse Gradčane prava senzacija in danes je poleg Hitlerja najbolj popularna osebnost v Gradcu... tudi pri dosedanjih najhujših nasprotnikih nacizma, med graškimi socialnimi demokrati, saj si je graško delavstvo... v prvem naskoku osvojil.« — Ni čudno, saj si je Göring osvojil celo dunajskega kardinala in škofa dr. Innitzerja, kateremu so se najbrž zlasti dopadli duhoviti domisleki Göringovi na dunajskem shodu, ko je govoril o »die Schwarzen« in naganjal župnike in kaplane ven iz politike, v cerkev, pri čemer je svoja izvajanja v resnici »zabelil, da ga je bilo užitek poslušati«, kot pravi »Slovenec«. Namesto, da »Slovenec« interpretira občutke graških socialnih demokratov, najraje razlaga občutke in zadržanje tistih gospodov, ki imajo obrnjene svoje oči in ušesa, prav tako kot »Slovenec«, v Rim in ki kot božji namestniki dajejo vzgled vernikom ter so poklicani, da jih vodijo na njihovi poti skozi življenje v večno zveličanje. Iz naravoslovja je znano, da so neke vrste živali, ki čudovito hitro prilagode svojo barvo okolici. Ne dvomimo, da bi »Slovenec« odkril svoje simpatije za rumeno barvo, čim bi prišli Kitajci. To bi storil tem lažje, ker je v dolgi dobi svojega življenja že enkrat poveljeval kombinacijo črno-rumene barve.«

Laščanski dogodki

»Nova doba« poroča v št. 14 pod vestmi iz Laškega: »Preteklo nedeljo so bile občinske volitve tudi v združenih občinah Laško-Marjagradec. JNS iz protesta proti združitvi ni vložila svoje liste. Kakor kažejo rezultati, vpoštevajoč pri tem razpoloženju volilcev, osebnosti kandidiranih itd., bi se lista JNS ali pa skupna gospodarska lista prav gotovo častno odrezala v tem volilnem boju. Opozicija proti čisti klerikalni ali, kakor jo imenujejo njeni lastni predstavniki, uradni JRZ listi, znaša 53,2% volilnih upravičencev. K temu pa lahko mirne duše prištejemo še gotov odstotek onih, ki so zaradi abstinenčnega razpoloženja JNS predvidevali neuspeh Gerkmanove liste. Ljudje brez prepričanja po navadi pač podpirajo tisto listo, ki ima največ izgledov. Pri demokraciji in javnih volitvah je že tako. Za zmago sta se borili dve skupini JRZ in sicer: skupina čistokrvnih klerikalcev okrog Hrastnika p. d. Jajčnika, J. Deželaka, kaplana, Hrastelja i. dr., ki jo je podprl »za vsak slučaj« seveda tudi g. dekan kot namestnik, in pa skupina okrog Gerkmana, Jelenca, Tropa i. dr., kmalu po razpisu volitev so predstavniki obeh list in najeti agitatorji razvili v vseh krajih združene občine živahno agitacijo. Pri tem so se zakoreninjeni klerikalci zopet posluževali onih tal, na katerih se najboljše žanje: farovža, kaplanije in cerkve. Kaplan je tamkaj vprav psihološko vplival na svoje »čice. Omenil je baje, da bo takoj zaprosil pri škofu za premostitev, če ne bo zmage. Kakor priča volilni rezultat, je prav gotovo vzbudil sočustvovanje tudi pri grešnikih. Največji uspeh je imel vsekakor pri ženskem spolu, o čemer priča njihova bojevitost pred volitvami in na dan volitev. Ob priliki shoda Gerkmanove skupine na praznik pred volitvami so vprizorile kar cel bombardna z gnilimi jajci, ki pa ni vplival na prisotne. Tudi kričavi H. se je tamkaj oglašil in skušal z medklici motiti shod, pa so ga zbrani možakarji postavili, kamor spada.«

Neokusna »katoliška« polemika

V »Braniku« št. 8 beremo: »Že večkrat smo omenili težka nesoglasja, ki obstojajo med glasilom hrvatske katoliške akcije »Hrvatska Straža« na eni ter glasilom nadškofa šariča »Katoliški

Zmagovita pot naše pesmi

Triumfalen mladinski pevski festival Dravske in Mežiške doline

V dravograjskem srezu je nastopilo pet odličnih mladinskih pevskih zborov in sicer v Marenbergu pod vodstvom šol. upr. Božidarja Tomažiča, v Vuzenici pod vodstvom šol. upr. Cvetka Vladimirja, v Dravogradu pod vodstvom učitelja Veljaka Miroslava, v Guštanju pod vodstvom učitelja Gačnika Janka, in na Prevaljah pod vodstvom učitelja Adolfa Černca. Ti zbori so v nedeljo priredili prvi pevski festival in nastopili predpolne v Guštanju, popoldne pa v Dravogradu. Na pobudo šol. upravitelja Božidarja Tomažiča iz Marenberga so se zbrali vsi zborovodje in sklenili omenjene pevske nastope. Pokroviteljstvo nad skupnim okrožnim nastopom je prevzel sreski načelnik g. Milač Ivan iz Dravograda, radio Ljubljana pa je prenašal koncert iz Dravograda.

Že predpolne v Guštanju so doživeli zbori pri polni dvorani Sokolskega doma prodoren uspeh. Pred koncertom je »spregovoril« učitelj Janko Gačnik iz Guštana ter povdaril, da je bil organiziran ta okrožni koncert, da pokaže lepoto in moč naše pesmi ter sadove tihega dela. Lepa

in plemenita gesta Gustančanov je bila njih gostoljubnost, s katero so šli našim »slavčkom« in »škrjančkom« nasproti. Vsaka družina je opoldne sprejela dva do štiri otroke ter jim dala brezplačno obed.

Ob 16. uri je bil koncert v Dravogradu. Velika dvorana Sokolskega doma je bila nabito polna. Med odličnimi gosti smo opazili pokrovitelja koncerta sreskega načelnika g. Milača s soprogo, narodnega poslanca g. Doberška, sreskega šolskega nadzornika g. Močnika, profesorja g. Družoviča, profesorja dr. Dolarja ter druge zastopnike cerkvenih in državnih oblasti.

Občinstvo je navdušeno sledilo izbranimu »sporedu. Ploskanja ni bilo konca. Marsikatero pesem so morali ponavljati. Vsak zbor je imel posebnost za se. Vsakemu in vsem se je videlo, da so se temeljito potrudili.

Želimo mladim zborom Dravske in Mežiške doline ter njih voditeljem tudi v naprej mnogo uspehov v upanju, da se bo naša pesem večkrat razlegala ob meji in preko nje.

—ar.

Domači razgledi

Ivan Pirher drugi najboljši rokoborec v državi!

V Sarajevu je bil v nedeljo prvi del letošnjega tekmovanja za državno prvenstvo v rokoborbi, in sicer v treh kategorijah: bantam do 56 kg, velter do 72 kg in polteška do 87 kg. Tekmovanja se je udeležilo 22 tekmovalcev iz vseli delov naše države, med njimi 4 Mariborčani, in

tjednik« na drugi strani. Ta nesoglasja so privedla tako daleč, da se obe glasili prav ostro medsebojno napadata, kar je gotovo za naše pojme nekaj izrednega. V zadnji svoji številki naslavlja »Katoliški tjednik« na naslov »Straže« med drugim tudi sledeče ljubeznivosti: »Hrvatska Straža« neka bude svijesna i onog teškog katoličkog novca, što je u nju uloženi »Hrvatska Straža« (ili možda g. direktore »Hrvatske Straže«): objektivnost, iskrena ljubav prema istini jest najbolja legitimacija katoličkog dnevnika. Pa kad Vam je već stalo do toga, da uživate povjerenje katoličkog dnevnika,

nedostojno je toga časnoga zvanja uzimati manire stare usieljelice, kojoj je čitavi svijet kriv, što joj iza sve mnoge i teške napore nije uspjelo da se uda.« Ozadje te, kot se vidi, prav neokusne polemike pa tvori seveda razlika v gledanju na politično stanje. Na eni strani obstoji želja po oportunističnem političnem udejstevanju, na drugi pa se povdarja zahteva, da morajo tudi hrvatski katoliki slediti dr. Mačku in da je vsako cepljenje hrvatskega naroda s pritegovanjem verskih momentov nedopustno. Borba se bo nadaljevala ter bomo brez dvoma čitali še prav zanimive stvari.«

Vlad. Travner:

Starokatoliška cerkev

glagolaši, ki so se borili 1000 let za glagolico;

splitski nadškof in dalmatinski metropolit Marko Anton Gospodnetić iz Raba, eden največjih učenjakov svoje dobe, ki ni priznal papeške nadoblasti in bil 1624 v Rimu zastrupljen in sežgan;

Josip Juraj Strossmaier (gl. sledeče poglavje). »Bosanska cerkev« (Patareni, bogumili) je sicer rabila v 11. in 12. st. v bogoslužju narodni jezik; ne moremo pa je prištevati med predhodnike dan. hrvatske narodne cerkve, ker je bila posebna ločina.

Ustanovitev in razvoj.

1854 je proglasil papež Pij IX. brez cerkvenega zbora in v navzočnosti le nekaterih škofov nauk o brezmadežnem spočetju Device Marije; 1864 pa je v okrožnici »Syllabus« obsodil sam svobodni miselnost in razne druge zahteve, da se morata veda in država podvreči papeški avtoriteti. Ta ukrepa sta povzročila pri mnogih bogoslovcih in vernikih — zlasti v južni Nemčiji — odločen odpor, češ da si prisvaja papež pravico razglasiti sam nove dogme ter da se smatra za neomejenega in nezmotljivega poglavarja Cerkve. Nato je sklical Pij IX. 1869 v Vatikan splošni cerkvenj zbor, ki naj bi proglasil dogmo, da je papež v verskih in нравstvenih stvareh nezmotljiv, če razglasi kak nauk slovesno kot pastir in učitelj vesoljne cerkve. Zborovalcem je pred-

ložil že izdelan poslovnik, določil da zadostuje za sklepe nadpolovična večina navzočih ter prepovedal odobravanje govorov in predlogov med zborovanjem kakor tudi sestanke škofov izven koncila. Posebna komisija je sklepala o predlogih, ki naj pridejo v razpravo. Proti vsem tem določbam se je pojavila že v začetku močna opozicija, kateri je pripadalo več priznanih bogoslovcev in cerkvenih zgodovinarjev. Med njimi je bil tudi veliki Jugoslovčan, djakovski škof J. J. Strossmaier, ki je v petih govorih branil pravice škofov ter se iz zgodovinskih dogmatičnih in narodnih razlogov upiral nauku o papeški nadoblasti in nezmotljivosti. Dne 18. jul. 1870 je bilo glasovanje. Od 1056 upravičencev je bilo navzočih takrat 786. Od teh je glasovalo za dogmo 533, proti ali vsaj ne zanjo pa 253. Nato je razglasil papež s posebno bulo te verske resnice in zaključil zbor.

Večina nasprotnikov se je kmalu uklonila in priznala novo dogmo. Našel pa se je vendar mož, ki je izjavil javno, da tega nauka »kot kristjan, bogoslovec, poznavalec zgodovine in državljan« ne more sprejeti. Bil je to monakovski prošt in vseučilišni profesor Ignac Ivan Döllinger (1799—1890). Njemu se je pridružilo več uglednih bogoslovcev, zgodovinarjev, modroslovcev in pravnikov zlasti iz Monakovega, Bonna in Bratislave (Bresslau). Mnogo pristašev je imelo to gibanje tudi med širšimi sloji. 1871 se je vršil v Monakovem prvi starokatoliški kongres, kjer so sklenili ustanoviti lastne cerkvene občine. Drugi in tretji kongres v Kölnu (1872) in Kostnici (1873) sta sprejela usta-

Politična obzracje

JNS v ljutomerskem srezu

27. marca je bil pri Mali Nedelji dobro uspel občni zbor občinske organizacije JNS za Malo Nedeljo, ki mu je prisostvovalo nad 70 somišljenikov, med katerimi je bilo tudi lepo število mladincev. Daljše poročilo je podal domači narodnj posl. g. Avgust Lukačič, ki je obravnaval vsa najvažnejša politična in gospodarska vprašanja, ki so v zvezi z novim proračunskim letom, proračunskim zakonom ter davčno obremenitvijo davkoplačevalcev. Navzočji so sledili z velikim zanimanjem poslančevim izvajanjem, ter ga z aplavzom nagradili za njegovo delo v narodni skupščini.

premagal Pirherja po točkah. Pirher sam pa je vse svoje nasprotnike tuširal, med katerimi je bil tudi beograjski prvak Lazar.

K lepemu uspehu Ivanu Pirherju iskreno čestitamo!

Študentske novice

Tukajšnja Ljudska univerza zaključuje v četrtek 7. t. m. svoje letošnje izredno plodno, marljivo in vzorno delovanje. Zaključno predavanje bo imel glavni urednik »Večernika« dr. Fran Vatovec, ki nam bo skušal prikazati napeto in nevarno stanje, ki se opaža v Evropi in vsem svetu. V svojem referatu bo opozarjal na zanimive okoliščine, pod katerimi se razpletajo nitj sedanjega evropskega razvoja ter ozadja raznih dogodkov sedanjosti ter bližnje preteklosti. Tega predavanja, po katerem bo občni zbor naše Ljudske univerze, se bodo študenti prav gotovo udeležili v lepem številu, saj so bila vsa njegova sedanja predavanja med najlepše obiskanimi. V sedanji splošni zmedbi potrebujemo tudi študenti nekoliko pouka ter informacijske jasnosti glede tega, kar se dogaja v svetu.

Iz Goenje Radgone

Občnj zbor Tujsko prometnega in olepševalnega društva v Gornji Radgoni je bil te dni v Talanyjevi gostilni. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni predsednik inž. Vladimir Knez, ki je poročal o uspehih enoletnega delovanja. Blagajniško poročilo g. dr. Karla Šabca izkazuje 5.288,50 din dohodkov in 3.804,15 din izdatkov. Navzočji delegat občine g. Joža Hrastelj je zagotovil društvu podporo 10.000 din. Tudi je g. Hrastelj poročal o započetih delih postajnega posloja. Proračun predvideva 750.000 din.

vo, ki jo je izdelal profesor cerkvenega prava v Pragi Ivan F. Schulte. Obenem je bil izvoljen profesor cerkvene zgodovine v Bratislavi Josip H. Reinkens za prvega starokatoliškega škofa v Bonnu. Stališče starokatoliške cerkve v Nemčiji je bilo čisto zelo težko; ugodno pa je vplival na njen razvoj kulturni boj Bismarcka zoper Rim.

Istočasno se je začelo gibanje tudi izven Nemčije. V Švici je zborovala prva sinoda 1875, določila ime »krščansko-katoliška cerkev« in izvolila naslednje leta za škofa Edvarda Herzoga v Bernu. — V Avstriji se je ustanovil že 1871 akcijski odbor. Starokatoliška cerkev pa je bila uradno priznana na podlagi medverskega zak. od 20. 7. 1874 in odloka ministrstva za uk in bogočastje od 18. 10. 1877. Sedež škofije je Dunaj.

Ti in drugi starokatoliški škofi so bili posvečeni v Utrechtu, kjer so 1889 priznali skupno veroizpoved in proglasili svoje škofije kot članice iste starokatoliške cerkve (utreska unija).

V začetku tekočega stoletja se je ustanovila v Sev. Ameriki »Poljska narodna cerkev« (s 5 škofi), ki se je razširila tudi na Poljsko (sedež v Krakovu). — Po svetovni vojni sta nastali tudi cerkvi na Češkem (sedež v Varnovu) in v Jugoslaviji (sedež v Zagrebu). Nadalje obstoje še narodne cerkve v Franciji (Eglise gallicaine) s sedežem v Parizu, v Španiji (Iglesia Española) s sedežem v Madridu, na Portugalskem (Eglezia luzitania) s sedežem v Lisboni in na Filipinskih otokih (Iglesia Filipina Independiente) s 30 škofi.

(Dalje.)

Beg iz ruskega ujetništva

(Po svojih doživljajih napisal: J. Petré.)

Stopil je bliže ter me vprašal, če sem kaj lačen. Hlastno sem prikimal. Prijazno me je povabil in obrnila sva se proti šotoru. Tedaj sem opazil, da nosi v roki staro puško na kresilo z dve pediti dolgi-ra bodalima. Vprašal sem, čemu služita bodali. Pritisnil je na gumb in gumb in obe bodali sta se hkrati obrnili navzdol. Pokleknil je na tla, pri čemer sta se ostrili rahlo zapicili v zemljo, da je mogel mirno meriti na cilj. V primeru pa, da bi slabo zadel, in bi ga utegnili ranjena zver napasti, puško nekoliko odvisne in bodali se sami obrneta v prejšnjo lego. Kopito potegne k nogi, da se žival zaleti v ostrino. Spreten lovec premaga na ta način vsako zver.

V šotoru mi je postregel s kuhanim mrzlim mlekom in kruhom. Jedel sem tako slastno, da me je bil gostitelj na moč vesel. Povabil me je, naj ostanem čez noč pri njem, česar se nisem pustil dvakrat reči. Nato je začel pripravljati večerjo. V kotu šotora je imel spravljeno zaklano jagnje, od katerega je odrezal nekaj kosov ter jih pomešal z rižem. Vse je vrge v ponev z ovčjim maslom. Kmalu je zadišalo po okusni jedi, ki nama je obema imenitno teknila. Po vodi nisem vprašal, saj je bilo mleka v izobilju.

Ob svitu sem se poslovil od starčka ter krenil zopet na pot. Kakor prej sem se tudi nadalje ustavljal pri pastirjih. Čudno se mi je zdelo samo, da so se vsi med seboj poznali, čeprav so bili včasih po ves dan hoda oddaljeni drug od drugega. Zapisoval sem si imena svojih gostiteljev ter vsakemu prihodnjemu izročil pozdrav prejšnjega. Seveda ga je poznal ter mi takoj povedal ime in približno označil smer in kraj naslednjega. Tako sem torej neskrbno potoval.

Po tridesetih dneh nepretrgane hoje sem se približal kitajski meji. Mejo med Rusijo in Kitajsko je tvorilo visoko gorovje, pokrito z večnim snegom. Zato sem se odslej držal le nižjih leg, kjer sem istotako iskal gostoljubnosti pri pastirjih.

Skrbno so me opozarjali na zidane stražne stolpe v višjih legah, kjer so pregledovali mejo stražarji tudi na konjih. Ti mi niso bili preveč nevarni, mogel bi se jim umakniti v konjem nedostopno mesto. A strah, da bi me vendar utegnil kdo izdati, mi je narekoval, naj nadaljujem pot ponoči. Mesečina in belina snega sta mi olajševali težavno potovanje. Tolažilo me je edino upanje, da bom kmalu prestopil mejo in rešen bom. Tedaj sem prišel na pot, ki pa sem se o njej kaj hitro prepričal, da tod jezdi le ruska patrila. Mahoma sem zavil v poslednjo rusko goro. Nekako na polovici se je začel sneg, ki ni bil debel, a gaziti ga je bilo dovolj. Bal sem se, da bi me utegnili zasledovati po stopinjah, a po drugi strani sem se tolažil, da ponoči tega ne bodo storili, in preden se bo naredil dan, bom že davno prekoračil mejo. A nekoliko sem se uračunal, zakaj, svitalo se je že, ko sem z muko dosegel vrh. Zagledal sem dva metra visok pobarvan drog, odrešilno znamenje, da se onstran začne prava svoboda.

Rešen.

Stopil sem na pešpot, ki je peljala ob drogu in jo je sneg pred dnevi rahlo pokril. Nobenega sledu ni bilo na njej, zato se nisem bal iti naprej. Še nekaj korakov in tedaj sem že bil na oni strani, na Kitajskem. Snel sem čepico in vroče zahvaljeval Boga za toliko srčnosti in poguma.

Spuščal sem se po grebenih v dolino, a bilo je težavno, ker so mi posamezni vrhovi zastirali pogled. Takrat je poslalo sonce in razsvetlilo mračne stene. Daleč spodaj se je odprla očem obširna dolina. Bilo je že poldne, ko sem imel še poslednji hrib pred seboj. Na vrhu sem naletel na ovčarja. Kakor običajno sem ga pozdravil in nazval po imenu, a zmalaj je z glavlo ter pokazal v smeri nazaj. Začel sem mu dopovedovati, da je vseeno, če je pravi ali ne; lačen sem, naj mi pomaga. Razodel sem mu, kdo sem in kam sem namenjen. Končno je razumel, da sem popotnik begunec, potreben podpore. Tedaj mi pokazal na mesto, ki se je videlo v daljini. Tam bom našel dobrega gospoda, mohamedanskega kana (grofa), ki ima grad na hribu blizu mesta ter je zelo bogat in gostoljuben človek.

Okna v svet

Albanija v poročni mrzlici

V Albaniji se mrzlično pripravljajo na poroko kralja Ahmeda Zogu z grofico Geraldino Apponyi, ki bo 27. t. m. Kralj se bo moral poročiti po muslimanskem in katoliškem obredu; radi reformnih zakonov, ki jih je izdal Zogu, pa se bo moral tudi civilno poročiti. Cerkveno poroko bosta opravila katoliški škof iz Skadra in iz Budimpešte poklicani mufti Hussein Hilmi. Slednjega so zato poklicali, ker obvlada madžarski jezik. Pozneje pa bo ostal kot dvorni svečenik v Draču. Poročni priči bosta prezident albanske vlade, Kočo Koto, in poslanec Jak Koča. V tem zakonu rojeni sinovi bodo vzgojeni v mohamedanski veri, hčere pa v katoliški.

Albanski kraljevski dvor upravlja mrzlično nakupuje za poroko. Tri kraljeve sestre so odpotovale v inozemstvo, da bi oskrbele nakupe. Princeza Maxhida je prispela v spremstvu albanskega poslanca v Londonu, Lek Kūrtija, na Dunaj, odkoder se bo podala v London. Druga sestra, princeza Misićin, je odpotovala v družbi generala Džemala Aranitasa, komandanta državne brambe in pribočnika njenega brata Nax Kūrtija, preko Rima v Pariz, dočim je bil cilj princeze Adilje in prideljenega Abdurahmana Matija, kraljevega osebnega prijatelja. New York.

Zadnja je prevzela darove, ki jih je pripravila prilično močna albanska izseljeniška kolonija v USA svojemu kralju in njegovi mični ženi.

Iz Dunaja je prispel znan draguljar v Tirano. Pri njem je naročil kralj Zogu dragocen namizni pribor, ki ga bo daroval svoji ženi. Iz Pariza je prišla ravnateljica modne hiše Paton, da izpopolni kraljičino garderobo. Kralj je že daroval svoji nevesti osem centimetrov široko zlato zapestnico, ki jo krasijo 20 kakor lešnik debelih briljantov, v sredini pa se nahaja velik rubin. Poleg tega pa je dobila grofica od kralja dragocene uhane s smaragdi.

Grofica Apponyi je v preteklih tednih priredila s svojim bodočim soprogom nekaj potovanj po Albaniji. V Erynu je priredil župan kralju in njegovi nevesti na čast svečano kosilo, kjer so na grofičino željo servirali samo narodne jedi.

Kraljevski par bo prebil poletne mesece v novem gradu ob morski obali pri Draču, pozimi pa bo dvor v Tirani. V Draču in Tirani so v nekaterih večjih hotelih zgradili več nadstropij, ker pričakujejo večje obiske tujcev.

Zdravstva

Rastlinska hrana in črevesje. Precej razširjeno je mnenje, da se po obilni rastlinski hrani tvori v črevesju mnogo več plina, nego običajno. To naziranje so novejša opazovanja ovrgla. Skoraj pri vseh preiskanih osebah so ugotovili celo nasprotna dejstva. Kar se tiče sestave plinov, so dognali, da je količina ogljikove kisline po rastlinski hrani večja. Ta večja količina pa ima za obtok velik pomen, ker ima ogljikova kislina vloga nekakšnega hormona. Tako se bržkone krvni tlak po krajevnem učinkovanju te kisline na žile zniža. Iz tega bi bilo razvidno, da vpliva rastlinska hrana ugodno na previsok krvni tlak. Tudi na delovanje črevesja vpliva pomnožena ogljikova kislina ugodno in podpira lahno mehnično draženje črevesnega stenja po večji množini celuloze. Lenivost črevesja se da z rastlinsko hrano popraviti na naraven način.

Jetični zavarovalci in njihovi svojci. gotovo že vedo, da je bil ustanovljen pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev sklad za podeljevanje višjih podpor tem zavarovalcem in njih svojcem. Namen tega sklada je zvišanje hranarine dela-nezmožnim jetičnim zavarovalcem na najvišjo dopustno mejo po § 46. ZZD, t. j. na višino cele zavarovane mezde odnosno zvišanje pol-hranarine v § 45. točka 5. ZZD navedenim svojcem jetičnih zavarovalcev do zneska, ki ustreza polovici sedaj zvišane hranarine. Podpore dovoljuje Okrožni urad za zavarovanje delavcev na podlagi utemeljene prošnje upravičenca. Te prošnje sprejemajo pristojne poslovalnice Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, zdravilišča za pljučno bole, oddelki za pljučno bolne v bolnišnicah, protituberkulozni dispanzerji, krajevne protituberkulozne lige in Okrožni urad za zavarovanje delavcev neposredno. Ti uradi in ustanove so prejeli tudi primerna navodila radi obravnavanja takih prošenj.

Iz obmejnega št. Ilja

Težke skrbi tarejo našega obmejnega kmetovalca in sadjarja. Naš obmejni kmet pridno orje in koplje svojo zemljo, ki se je sprostila snežne odeje. Kljub hudi zimi pa zemlja ni dovolj premrznila, ker je bila ves čas pokrita z debelo snežno plastjo. Razkrajja jo šele sedaj suho marčevo vreme, ki kliče po dežju, ki ga kmet željno pričakuje. Sadno drevje, breskve, marelice in češnje so začele cveteti neobičajno zgodaj in obstoja ne-

ga kana (grofa), ki ima grad na hribu blizu mesta ter je zelo bogat in gostoljuben človek.

(Dalje prih. sredo.)

Gospodinja

Pljučna pečenka. Pljučni pečenki (brez kosti) poreži vse kožice in kite, jo osoli in malo popopraj. V kozi segrej maslo, položi nanjo pečenko in jo hitro polij z maslo jo. Ko se zapekla in zarumnila po vseh pla-teh, jo postavi v pečico in jo tam dalje peči. V eni uri je pečena. Pečeno deni na krožnik, jo razreži na lepe tenke kose, zloži v skledo in jo s sokom polij. Zraven daš cmočke, dušen riž in sljico.

Jetna omleta. Dve jetrni ali krvavi klobasi speci. Pečene in malo shlajene olup, to se pravi, da oluščiš črevo. Stepi štiri rumenjake, primešaj klobasi malo zelenega sesekljane peteršilja, osminko litra kisle smetane in od polovice štirih beljakov trd sneg. V kozi razbeli malo masti, stresi noter pripravljene klobase, razravnaj in malo popeci. Na vrhu mora-jo biti klobase še mehke. Med tem bo so se klobase pekle, pa skuhaj pol kile krom-pirja, ga ocedi in pretlači skozi sito. Do-daj žlico sirovega masla, malo toplega mleka in dobro zmešaj, da dobiš gost pire. V krompir zamešaj polovico snega in ga pomaži po omleti. Po krompirju na-tresi naribanega sira in pokapaj z raz-puščenim sirovim maslom, nato v pečici peči, da se lepo rumeno zapeče. Daš z motovilčkom za večerjo na mizo.

Mlečna štruca brez jajc. Postavi kva-sec iz treh dek kvasca. V skledo stresi pol kile moke, 10 dek sirovega masla, 12 dek sladkorja v prahu, malo vanilije, od pol limone naribano lupinico in približno tri osminko litra toplega mleka. Testo naj je bolj trdo. Testo dobro stepi in nato še z rokami zmesi. V testo umesi še pet dek olupljenih sesekljanih mandljinov, pet dek rozin in, če ima, tri deke ci-tronata. Testo umesi zvečer in s prtičem pokrito pusti do drugega dne, da vzhaja. Drugi dan razdeli testo na šest delov in spleti dve kiti, eno debelejšo, drugo malo tanjšo. Debelejšo kito položi na pomaza-no pekačo, jo pomaži z raztepenim belja-kom, položi na vrh drugo kito, pokrij s prtičem in postavi na toplo, da vzhaja. Nato pomaži z raztepenim rumenjakom in peči tri četrti do ene ure. Pečeno in še toplo potresi s sladkorjem v prahu.

Nadevano zmlito meso. Zmelj na strojčku četrtil kile govedine, četrtil kile teletine in svinjskega mesa. K mesu pri-mešaj eno v mleku namočeno in otisnjeno žemljo, eno jajce, malo soli, malo popra-eno drobno zrezano in prepraženo čebu-lo in malo sesekljane zelenega peteršilja. Vse skupaj dobro zmešaj. Desko potresi z drobtinami, položi na drobtine in z roko raztlači, kakor bi zvaljala. V sredino mesa položi eno trdo kuhano in razrezano jajce, eno na razance narezano kumarico (iz kozarca) in pet dek nare-zane kuhane gnjati. Meso zvij v obliki klobase, položi na vročo maslo, na vrh pa položi tenko ploščo slanine. Postavi v pečico in počasi peči, da se meso lepo rjavo zapeče. Med pečenjem s sokom pridno polivaj in po potrebi prilivaj malo vode, da se sok ne prispodi. Ko se je meso lepo zapeklo, potresi v sok zvrha-no žlico moke in ko moka porumeni, do-daj žlico paradižnikove mezge, tri žlice rdečega vina in po potrebi vode. Sok naj bo srednje gostljast. Ko je sok vrel deset minut, zreži meso na lepe kose, zloži v toplo skledo in polij s sokom. Zraven daš krompirjev pire, valjance in sljico. Lah-ko daš zraven tudi solato.

Dušen riž na laški način. Štiri deke si-rovega masla segrej in prepraži žlico drobno sesekljane čebule. Na čebulo stre-si skodelico opranega in posušenega riža in ga praži toliko časa, da postane kakor steklen. Nato osoli in zalij z dvema sko-delicama vode ali juhe. Nato kozo pokrij in postavi v pečico kjer naj se riž duši 20 minut. Ko je gotov, ga z vilicami pre-vidno premešaj ter dodaj pet dek sirove-ga masla in tri žlice naribanega sira. — Maslo in sir z vilicami zmešaj v riž.

Pomarančni liker. Olupkom 10 poma-ranč obreži vso belo kožico in dobro zreži. Nato namoči v pol litra žganja ali špirta in naj tako namočeno stoji osem dni. Nato skuhaj v četrtinki litra vode četrt litra sladkorja. Ko se sladkor shla-di, ga primešaj k namočenim olupkom, zmešaj in pusti do drugega dne. Drugi dan žganje precedi skozi tenko čistokr-po, napolni v stekleničice, zamaži in shrani.

varnost pozebe. Dosedanje izkustvo nas uči, da bi morali sadjarstvu posvečati mnogo več pažnje in to ne samo v obliki podeljevanja manjših podpor, temveč prvenstveno v pogledu organiziranja so-dobnega obdelovanja in negovanja sad-nega drevja. Sadjarska društva se sicer trudijo, vendar bi morale občine vršiti obvezno nadzorstvo. Posesnikom kme-tovalcem, zlasti sadjarjem se mora pri-poročati pravočasno in temeljito škrop-ljenje sadnega drevja. Na drugi strani pa naj se omogoči cenena nabava škropilnih priprav. Obmejni kmet se bori za svoj obstanek. Razdolžitev zakonite likvida-cije na 10% odplačevanje ni prineslo za-željenega učinka. Prvi obrok je bil sicer plačan s prodajo živine, toda medtem je zapadel že drugi obrok. Kmetu je tre-ba iz te zagate pomagati. Hvala in čast narodnemu poslancu Lukačiču, ki se je v parlamentu zavzel za našega kmeta.

Slovenjegoviške novice

Diseče posledice prekomasacije občine. Z zadnjo občinsko prekomasacijo je bila 300 let samostojnemu trgu Sv. Lenart v Slov. gorah priključena njegova kmečka okolica. Blagodejni vpliv tega dejstva lahko čutijo bivši tržani in novi kmetje tudi s svojimi nosovi. Gnojnice iz grez-nice, ki jo je bilo v trgu prepovedano vo-ziti podnevi, se sedaj radi gospodarske važnosti poljedelstva v veliki kmečki ob-čini, obilno prevažajo preko vsega dne, v opomin vsem, ki se še nočejo zavedati, da so iz tržanov postali vaščani. — Le-narški vaščani.

Ljutatarske novice

Zborovanje obrtnikov. Na praznik so zborovali v Ljutomeru naši obrtniki. — Zborovanje je vodil predsednik g. Ciril Reih, ki je pozdravil navzoče in zborni-čnega svetnika g. Igliča iz Ljubljane, ki je razpravljal o težavah obrtniškega stanu. Lepo uspelo zborovanje je poka-zalo, da vlada velika povezanost v obrt-niških vrstah.

Novice z Murskega polja

V obmejni vasi Radmožanci se je te dni z lepim uspehom zaključil trimesečni kmetско-pripravljalni tečaj, ki ga je ob-skovalo 28 tečajnikov. Tečaj je vodil šol-ski upravitelj g. V. Bežan, več predavanih pa je imel tudi sreski kmetijski referent inž. M. Peterneš. Zelo prisrčna je bila zaključna slavnost, pri kateri so tečajniki odpeli več pesmi, nato pa zaigrali vese-loigro »Na ogledih«. S tem je radmožan-sko učitelstvo, ki je nedavno otvorilo svoj šolski oder, ponovno dokazalo, da pravilno razume svoje kulturno poslan-stvo.

Kulturni razgledi

M. Šimenc je sinoči pel v „Trubadurju“

Sinoči so mariborski ljubitelji lepe glasbe in opere popolnoma zasedli gledališče, da poslušajo nekdanjega ljubljence Maribora Marija Šimenc, ki je nastopil v Trubadurju v vlogi Manrica. M. Šimenc je bil že ob prvem pojavu deležen burnega aplavza, ki se je stopnjeval do viška ob slavoznanju streti v šesti sliki, ki jo je Šimenc odpel v sijajno blesteči višini ter z mojstrskim obvladovanjem svoje glasovne razsežnosti. M. Šimenc je v nekaterih scenah očitno nalašč zadrževal svoj prodorno odmevni tenor, da ni motil ostalih soigralcev. S svojo navzočnostjo je potegnil za seboj tudi ostale sodelujoče, tako da ni pretirana ugotovitev, da je bila snočnja predstava »Trubadurja« v splošnem doslej najboljša. Zamejč - Kovičeva je v sijajno usoglašnem sozvočju s Šimenčevim tenorjem krepko razvijala svoje altovsko bogastvo do stopnje, na kateri bi se lahko predstavila tudi na večjih odrih. Dramatičnost svoje igre je še izpopolnila, tako da je bilo povsem na mestu spontano priznanje, ki ga je bila deležna za svojo snočnjo kreacijo. Grof Luna našega baritonista Anžlovčarja se nam je zdel sinoči še impozantnejši, razgibanejši ter v izgovorjavi jasnejši. Gornje ugotovitve veljajo tudi za Herzogovo in P. Kovič, pa tudi ostale sodelujoče, ki sta jih Šimenčev temperament in spev podnetila in spodbudila k elementarnejšemu podajanju posameznih vlog.

Občinstvo se s hvaležnostjo gledališki upravi sprejelo snočnjo predstavo »Trubadurja«. Napovedani so še nekateri novi gostje v vlogah Manrica in grofa Lune, želeli pa je na vsak način, da se oskrbi tudi gostovanje za Leonorino vlogo. Tega si mariborska gledališka publika iskreno želi, saj povečujejo takšna gostovanja odličnih pevcev ter pevki zanimanje ne samo za posamezne predstave, ampak za gledališče sploh. —V.

Razne vesti

Knez namestnik Pavle je včeraj z Nj. Vis. knežinjo Olgo posetil razstavo italijanskega portreta.

Predsednik vlade dr. Stojadinović si je včeraj ogledal v Sarajevu razne ustanove, ob 12.30 pa se je z ministri Marićem, Stoševićem in Novakovićem odpeljal z avtomobilom proti Višegradu.

Poslanski mandat je odložil narodni poslanec dr. Anton Novačan.

Dunajski kardinal dr. Innitzer je na poziv Vatikana nujno odpotoval v Rim.

Prepovedano je uvažati v našo državo list »Giustizia e Libertà«, ki ga izdajajo italijanski protifašistični emigranti v Parizu.

Pri egiptskih volitvah je doživela wafdistična stranka Nahas paše velik poraz. Vlada Mahmuda paše si je priborila veliko večino mandatov.

Largo Caballero, bivši predsednik španske republikanske vlade, je prispej v Pariz.

Pred 100 leti na dan 7. aprila je umrl prvi srbski novinar Dimitrije Davidović. Pokopan je na smederevskem pokopališču. Dimitrije Davidović je pravi ustanovitelj srbskega nacionalnega tiska. Leta 1813 je pričel s svojim tovarišem in srem skim rojakom Frušićem izdajati »Novine serbske«. Še kot aktiven novinar je postal Davidović tajnik kneza Miloša za zunanje politične zadeve, leta 1834 pa minister prosvete in zunanjih zadev. Smederevska občina bo postavila prvemu srbskemu novinarju Dimitriju Davidoviću dostojen spomenik, ki ga je izdelal naš kipar Lojze Dolinar. Odkritje spomenika bo letos 12. junija.

Iz Malega Beograda

O Češkoslovaški je bilo izredno poučno predavanje v Sokolskem domu, ki je bil nabito poln. Krasni filmi so nam pokazali veličino bratskega češkoslovaškega naroda v preteklosti in sedanjosti. Predavatelju smo hvaležni za poučna izvajanja. Takšnih večerov bi si želeli v Rušah še več.

Mariborske in okoliške novice

Povzročitelj nedeljskega incidenta izključen iz ISSK Maribora

Povzročitelja mučnega incidenta pri nedeljski nogometni tekmi med ISSK Mariborom in Čakovačkim SK Karla Kurenta je upravni odbor ISSK Maribor na

svoji ponedeljkovi seji izključil iz članstva ISSK Maribora, ker je s fizičnim navalom na sodnika kršil osnovno sportna pravila.

Lepo zborovanje obrtnikov iz mariborske okolice

V nedeljo dne 3. IV. 1938 je bila letna skupščina obrtnikov za okolico Maribor na Teznu. Navzoči so bili tudi zbornični svetnik g. Sojč, v imenu okrožnega odbora g. Novak kot predsednik in tajnik g. Bender, v imenu občine g. Kovačič. Kovačič.

Zborovanje je vodil znani agilni predsednik združenja g. Šabeder Joško iz Tezna, ki je vodil tudi tajniške in blagajniške posle. Vsa poročila kakor proračun so soglasno odobrili. Podčrtal je v svojih stvarnih izvajanjih potrebo določitve o enotnih cenah, pobiranje nekojalne konkurence ter borbe proti šušmarstvu. G. Novak, predsednik okrožnega odbora, je zatem temperamentno pojasnil zadevo šušmarstva ter zahteval končno pomoč za vse obrtniške Zbornični svetnik g. Sojč je obljubil, da bo pri zbornici vedno zahteval pomoč obrtništvu. Na to je preds. zozval člane, da se v lepem številu udeležijo obrtne razstave. Soglasno so sklenili glede reorganizacije združenj, da se naše združenje, ki je delalo že več kakor pol stoletja v zadovoljstvo vsemu obrtništvu in članstvu, da ostane v dosednji obliki in se nikamor ne pridruži, za kar so vsi do zadnjega glasovali.

Glede bolniške blagajne mojstrov, starostnega zavarovanja i. t. d., ki je zelo pereče vprašanje, se je zborničnemu svetniku Sojču izrazila želja, da bi se od strani zbornice končno nekaj ukrenilo za zaščito onemoglih obrtnikov. Gosp. Kovačič je pozdravil zborovalce v imenu občine. Na to so nekateri navzoči obrtniki še govorili o raznih zadevah, zlasti g. Lužnik glede zavarovanja delavcev pri okrožnem uradu v Ljubljani.

Nato je g. predsednik Šabeder omenjal lansko jubilejno proslavo 50. letnice ter se ponovno zahvalil vsem članom za obilno udeležbo, zlasti pa g. odbornikom, ki skozi dolga leta kot mojstri raznih strok z lepim harmoničnim delom pomagali pri izvojevanju obrtniških pravic.

Žalostne, a resnične dogodbe

Tovarnarju v M., Židu inozemcu, je odpovedal »ravnatelj«, Žid — inozemec. Tovarnar ima na razpolago dobro moč za to mesto, domačina, Slovenca. Toda Slovenec in domačin ne sme zasesti tega mesta, on naj vkljub vsej sposobnosti ostane podrejen. Prosto mesto pa mora zavzeti Žid, inozemec, z 10.000 din mesečne plače.

V drugi tovarni v M., katere lastnik je prav tako Žid, inozemec, je že 4 leta pridelen inženjerju, inozemcu, Nemcu, inženjer-domačin, da se strokovno usposobi. Tovarnar bi sedaj moral inozemca, ki je bil doslej tu kot »nenadomestljiv«, odpustiti in nastaviti domačina, Slovenca, jugoslovenskega državljanca. Toda to vendar ne sme biti, vkljub vsej dokazani sposobnosti domačina. Zato se poskuša pritisk na slovenskega inženjerja, da bi podpisal izjavo, da še ni usposobljen za prevzem poslovanja. Seveda se je slovenec vendar le uprl ponos in ni podpisal.

In kaj so storile po zakonih poklicane oblasti, da bi zaščitile domačine pred brezobzirnostjo inozemskega kapitala? Saj sta to samo dva izmed stotin in morda tisočev podobnih slučajev v vsej državi! Kaj pravi inspekcija dela?

Mlečna akcija mariborskih rotarjcev. Mariborski Rotarijski klub je nedavno zaključil svojo letošnjo mlečno akcijo na obeh narodnih solah v Studencih. V pretekli zimi je dobivalo dnevno 90 otrok siromašnih staršev brezplačno toplo mleko. Razdelili so vsega skupaj 5.456 porcij

ali 1.300 litrov mleka. Ta hvalevredna mlečna akcija naših rotarjcev je le del velikega socialnega in človekoljubnega delovnega programa, ki ga izvaja naš Rotarijski klub leto za letom in ki zahteva precejšnje materialne žrtve. Človekoljubno delo naših rotarjcev zasluži vsekakor splošno priznanje.

Prof. E. Kocbek predava v soboto 9. t. m. ob 20. uri v tukajšnji Ljudski uni- verziji o problemih malega naroda. Brez vstopnine.

Blizna velikonočnih praznikov se je čutila tudi na današnjem »malem« trgu, in sicer predvsem pri mlečnih izdelkih. Cena mleku je poskočila na 2,50 din za liter, smetana na din 10, sirovo maslo 30 do 32, čajno maslo 36, domači sir 3 do 5. Tudi na perutninskem trgu so cene nekoliko poskočile. Skupno je bilo 56 kokoši po 20 do 25 din za komad, 128 piščancev po 35 do 65 din par, 10 puranov po 45 do 65, kozličev po 40 do 60. Zelo živahno je bilo povpraševanje po žabjih krakih, ki jih pa sploh ni bilo. Na senenem trgu je bilo 7 vozov sena, otave in slame ter so prodajali sladko seno 50 do 55 din za 100 kg, otavo po 50 din 100 kg, kislo seno po 40, slamo pa po 30 din za 100 kg.

Občinstva glas. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Radi imamo gledališče in radi ga podpiramo ter posečamo. Vsa čast gledališki upravi, ki tako zelo upošteva želje mariborskega kulturnega občinstva. Če pa že posečamo gledališče in si želimo prijetne odrsko umetniške toplotne, vendar ne moremo umeti, kako je mogoče, da se v zadnjem času iz smeri neke lože ustvarja nevarnost, da se teater pretvori v — cirkus. Tega doslej nismo bili vajeni in ni prav nič čudno, če nam takšni nerazumljivi in v hram umetnosti nikakor spadajoči pojavi jemljejo veselja do gledališča in odrske umetnosti, tem bolj, če pomislimo, da ima gledališka uprava v svoji kompetenci na izbiro sredstva, s katerimi lahko izloči te pojave, ki odganjajo ljubitelje gledališča. Menimo, da je povsem jasen odgovor na vprašanje, ali je bolje, da gledališka uprava ustreže enemu ali pa večjemu številu obiskovalcev, ki z obsodbo v sručen gledajo zadnje mesece te čudno neumljive pojave iz smeri lože, ki je gledališki upravi, igralcem in tudi vsemu občinstvu dobro znana. Konec s takšnimi tragikomičnimi motnjami dostojanstva in svetosti Talijanskega hrama.« Sledijo številni podpisi gledaliških obiskovalcev.

Na krasni solčni Jadran (Split in Kaštel Stari) Vas vabi Putnik za Veliko noč od 15. do 19. aprila. Vožnja z brzovlakom in popolna obskrba v prvorazrednem hotelu le Din 540. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj.

Grozdički poganjajo. Upokojeni šolski upravitelj Ivan Kreft je te dni na svoje veliko začudenje opazil v svojem vinogradu pri Kapeli na moslarjevem rezniku dva grozdnata nastavka, ki sta bila s prostim očesom lepo vidna. Odkar se že Iv. Kreft peča z vinogradništvom, kar je že preko 40 let, ni v tem času nikdar opazil kakšnega grozdička.

V včerajšnji oceno »Simfoničnega koncerta Glasbene matice« se je vrinila ne- ljubna napaka. Stavek, ki se začneja z besedo »Dolgočasnost« se mora pravilno začeti: »dolgoveznost, ki se v tem delu...«

Ruska matica v Mariboru sporoča svojim članom, da bo dne 9. t. m. ob 19. oz. 20. uri občni zbor članov. Dnevni red: Poročilo odbora, volitve in slučajnosti.

Esperantsko društvo Maribor vabi na svoj občni zbor, ki bo v četrtek dne 7. aprila ob 20. uri v Narodnem domu (III. nadstropje. Vhod iz Kopališke ul.) svoje člane in vse prijatelje esperantskega gibanja. Odbor.

Slovenska Matica poverjeništvu v Gre gorčičevi ul. 26 ima še nekaj garnitur knjig iz leta 1937, ki jih odda na željo no-

NAŠIM NAROČNIKOM!

Cenjene naročnike »Večernika« naj- vljudneje prosimo, da poravnajo čim prej zaostalo naročnino, tako da bodo nemo- teno dobivali list naprej. Oni, ki bi do 15. aprila ne poravnali zaostankov, jim bomo žal morali ukiniti nadaljnje pošiljanje. Cenj. naročnike opozarjamo, da se plaču- je naročnina pri vseh listih naprej, in smo mnenja, da bi naročnino za naš list z lah- koto vsak mesec sproti poravnali, ker je »Večernik« najcenejši dnevnik v naši državi. Tudi mi moramo svoje obveznosti poravnati, to pa lahko le tedaj storimo, če naročniki tudi pri nas svoje obveznosti v redu poravnajo.

Uprava »VEČERNIKA«.

Kino

Kino Union. Danes zadnji dan »Angeļi z napakami«. Četrtek največji umotvor »Dobra zemlja«.

Narodna gledališče

Sreda, 6. aprila: Zaprt.

Četrtek, 7. aprila, ob 20. uri: »Nečak«.

Red B.

Petek, 8. aprila, ob 20. uri: »Lepa Vida«.

Pririditev drž. klasične gimnazije.

Sobota, 9. aprila, ob 20. uri: »Dva tucata rdečih rož«.

Red D.

Parnov »Nečak« v novi priredbi pridobiva od predstave do predstave več simpatij občinstva. Ponovitev za red B jutri, četrtek.

Gostovanje Jelačina v vlogi Schriberta v opereti »Pri treh mladenkah« bo v kratkem.

vim članom še za Din 50.— za broširane oz. Din 100 za vezane. Knjige so: Seliškar, Pesmi pričakovanja; Kreft, Velika puntarija; Kant, Dve razpravi in Cervantes, Don Kihot 4. del. Zadnjo knjigo člani lahko zamenjajo za drugo enake vrednosti ali pa dokupijo prve tri dele romana za skupno Din 90.—.

Velikonočna številka

nudi vsako leto našim pridobitnim ter poslovnim krogom dragoceno inercialno konjunkturo,

izkoristite ugodno priliko!

»VEČERNIKOVA«

velikonočna številka v povečanem obsegu in nakladi ostane radi praznikov tri dni aktualna ter bo do slednje podrobnosti zanimala vse kroge naših čitateljev. Oglase za to številko sprejema uprava »Večernika« Grajski trg 7/I do petka 15. aprila do 18. ure. V izjemnih slučajih še v soboto 16. aprila do 9. ure dop.

Brivski pomočniki (-ce) imajo občni zbor 7. t. m. ob 20. uri v Delavski zbor- nici. Udeležba obvezna. Vabi odbor.

Obrtniki, pristopite kot člani Sloven- skemu obrtnemu društvu v Mariboru in okolici, ker se namerava izdati seznam obrtnikov ob 20. letnici obstoja našega društva. Ker so se predpriprave za obrt- no razstavo v okviru Mariborskega ted- na že pričele, prosimo, da se razstavljal- ci prijavijo v združni pisarni v Maribo- ru, Vetrinjska ul. 11 I, kjer dobijo natan- čna pojasnila. Odbor.

Cankarjevo »Lepo Vido« uprizorijo v gledališču v petek 8. aprila dijaki klasi- čne gimnazije pod okriljem PJS v režiji gledališkega režiserja g. Milana Kosiča. S to prireditvijo se hočejo spomniti pred dvajsetimi leti umrlega pisatelja Ivana Cankarja. Ne pozabite!

Subskribentom strokovne knjige »Ace- tilen in kisik v kumarstvu«, ki jo izdaje naš strokovnjak inž. Knez v tisku Mari- borske tiskarne, sporočamo, da izide knji- ga spričo njenega velikega obsega šele

Skolske veste

Članstvo Sokolskega društva Maribor matiča se naproša, da se udeleži pogreba pok. br. Blaža Bonče, ki bo jutri v četrtek 7. aprila ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

koncem aprila. Obenem se podaljšuje subskripcijski termin do konca tega meseca, ter se naprošajo zainteresirane, da odpokličejo medtem tozadevne naročilnice na naslov Mariborske tiskarne d. d. Knjiga, ki bo zelo obsežna in ki bo vsebovala vsa poglavja sodobne tehnike avtogena varenja, lotanja, rezanja in segrevanja kovin s številnimi ilustracijami, bo vezana v celo platno, ter stane v subskripciji samo Din 100.—. Na knjižnem trgu bo njena cena višja. Zatorej priporočamo, da izkoristijo naši obrtniki in tehniški krogi subskripcijsko ugodnost.

Profiluberkulozni dinar. Sklad za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru je v mesecu marcu 1938 s prispevkom stanovanjskega dinarja dosegel kosmato vsoto Din 375.779,25. Izven stanovanjske akcije je daroval v ta sklad Ant. Turk iz Kozjeka pri Gor. Kungoti znesek Din 1000. Vsem prav iskrena hvala. Inkasant policijski nadzornik v pok. Remec Jernej je obolél in je njegovo mesto prevzel poštni uslužbenec v pok. g. Ivan Jaklič. Prosimo vse gg. hišne posestnike in stanovanjske najemnike, naj blagovolijo iti novemu inkasantu na roko. Ravno tako prosimo tudi vse gg. hišne oskrbnike in hišnike, da so tudi vnaprej naklonjeni naši akciji.

Evo je hotela posnemati neka slaboumna ženska, ki je pridvela po Pobreški cesti na Kralja Petra trg. Spotoma si je začela slačiti obleko in odmetavati posamezne dele na tla. Službujoči stražnik je odpremil žensko, ki je očividno slaboumna, na bližnjo policijsko stražnico, odkoder so jo oddali h »Grafu«. — Identitete slaboumne ženske še niso mogli ugotoviti.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa lekarna na Frankopanovi in Königova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Krasen izlet z avtokarom Benetke, Padova, Trst za Veliko noč od 15. do 18. aprila. Popolen aranžman le Din 900.—. Prijave do 7. aprila na Putnika Maribor-Celje-Ptuj.

Politična obzrcje

JNS

V nedeljo bo v Skoplju banovinska skupščina JNS, na kateri bodo poročali številni ugledni člani vodstva JNS. Za banovinsko skupščino v Skoplju vlada veliko zanimanje.

Gospodarske beležke

1.907.095.686,11 dinarjev so znašali dohodki državnih monopolov od 1. aprila 1. 1927 do 28. februarja 1938. V omenjenem času je vrgel monopol tobaka 1. januarja 1.561.084.708,72, mon. soli 255.462.092,31 din, petroleja 121.555.572 din, vžigalic 75.191.702,10, cigaretnih papirkov 64.462.372,28, in razni drugi dohodki 26.339.238,70 din. Dohodki drž. monopolov so bili za 90.890.086,11 din več kakor je bilo predvideno.

Pragerske novice

Po 20 letnem bivanju na Pragerskem se je odselila v Maribor gospa Franja Gerbičeva, vdova po znanem nacionalnem delavcu Lambertu Gerbiču, poštnem upravniku na Pragerskem. Bila je vzor nacionalno zavedne žene. Želimo ji na novem domovanju srečno in zadovoljno življenje ter mnogo zdravja, ki ji ga je zadnje čase trpkost življenja precej grenila.

Pragerčani in okoljanci so šli v nedeljo tiskati srečo v Maribor. Šli so veseli, vračali pa so se žalostni, toda ne v avtomobilu, pa tudi ne več v živinskih vagonih.

Uganil.

Mlado dekle: »Ne vem, zakaj me obraz tako peče.«

Zidnik: »Recite va' nu fantu, naj se malo bolje obrije.«

Kulturne beležke

Gozdarski vestnik. Mesečni strokovni list za gozdarstvo, lesno industrijo in lesno trgovino. Izšla je 3. številka tega spretno urejanega mesečnika v odličnem tisku Mariborske tiskarne s pestro, bogato poučno vsebino. Uvodni prispevek o razvoju gozdarstva in lova v Sloveniji je napisal inž. A. Šivic. Inž. St. Sotošek nadaljuje z »Razmišljanji o pogozdovanju. Sledj dopisna gozdarska posvetovalnica in naslednje rubrike: Sodobna vprašanja, Zakoniti predpisi in okrožnice, kratke vesti, Dopisi, Gradivo za slovenski gozdarski slovar, Lesna trgovina. Četrta številka izide v prvi polovici aprila.

Zvonček. Izšla je aprilska številka tega priljubljenega mladinskega mesečnika s pestro vsebino, ki bo še poglobila ljubezen naše mladine do Zvončka, ki ni namenjen samo domači mladini, ampak tudi naši deci v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Ameriki, Argentini in na Nizozemskem. Vsebinska 4. zvezka obsega sledeče prispevke: Vinko Bitenc: Pesem Vstajenja. Peter Basnik: Princeza in pekovski vajenček. Velikonočna pravljica. Manko Golar: Velikonočna. Pesmica. Viktor Pirnat: Ko se prebujata narava... Pomladni pozdrav zamejškom in izseljenčkom. G. Bötticher P. G.: Mrzli in gorki stric. Ilustriral Mirko Šubic. E. L. Gangl: Metliški zvonci. Pesem. Koliko si star? Zabavni velikonočni pirh. Nekaj o zajčkah. Fr. Čiček: Mihec Pihec se primerja z očetom. Ilustriral Franc Podrek. r. Milni mehurčki — napredaj. J. Paulin: Kegljaci — ropotači. Slikanica. Helena Breznikova: Junaški časi. Pravljica iz sedanjosti Španije. Od kod poznamo pirhe? Švicarska pripovedka. Lojze Zupanc: Kakršen človek — takšna duša! Belokrajinska. Pomlad se vrača. Pesmica s sliko. F. S.: Mladj črnošolec. 3. Začarani novci. Iz mladih peres. I. Č.: Ptice gnezdo. — Spominčeri. — S. Kovač: Pomladna. Pisma Zvončkarjev gospodu Doropoljskemu. Zastavice za brihtne glavice. Stric Matic — s košem novic.

Ptujske novice

Urarji so zborovali. Te dni je bil v Ptuj redni letni občni zbor Združenja urarjev, zlatarjev, pasarjev in sorodnih strok iz območja bivše mariborske oblasti. — Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni predsednik g. Vidovič. Tajniško poročilo je podal marljivi tajnik g. Kosa, blagajniško pa g. Trahtnik. Iz poročila je razvidno, da je bilo delo združenja zlasti v pretekli poslovni dobi zelo razgibano in je združenje stalo neomajno na braniku svojih stanovskih pravic. Ob zaključku zborovanja, ki je bilo izredno dobro obiskano, je spregovoril v imenu zbornice za TOI g. Franjo Bureš iz Maribora, ki je tolmačil zborovalcem razne pereče stanovske zadeve, predvsem pa predvidene komasacije udruženj. K besedi so se oglasili številni člani. Volitev letos ni bilo.

»Dravaši« zbornjejo. Te dni je bil v dvorani Narodnega doma 6. redni občni zbor slovenskega sportnega kluba »Drava« v Ptuj. Iz poročila je razvidno plodono delo na zelenem polju. Vršile so se razne prvenstvene in prijateljske tekme. Za tehnično dopolnitev je skrbel najeti trener, ki je vadil moštvo približno 2 meseca. Plod tega dela ni zaostal, moštvo se je sorazmerno častno odrezalo pri raznih preizkusih s svojim nasprotnikom. Občni zbor je sprejel sklep, da se zainteresira široka javnost za te mlade borce na zelenem polju, predvsem pa se poziva slovenska javnost, da uvideva njih nacionalno potrebo in jih podpira v njih delovanju. Pri volitvah je bila izvoljena stara uprava, ki pojde s podvojenimi silami na delo.

Po vodovju porušene mostove bodo popravili. V ptujskem okolišju je mostovje radi lanskoletnega izliva Pesnice utrpelo veliko škodo. Na cesti Osluševci - Formin, ki pelje iz Stojincev bosta zgrajena dva železobetonska mosta, katerih gradnja predvideva din 54.000 stroškov. Nadalje bodo temeljito popravili most v Stogovcih, ki veže kraje Majšperk - Naraple - Sitež. Stroški so predvideni na 24.000 din. Oboje gradenj odnosno popravil je prevzel ptujski cestni odbor v svoji lastni režiji. Istotako bodo zgradili na banovinski cesti Slovenska Bistrica - Šikole - Hajdina železo betonski prepušt, katerega stroški bodo znašali okrog din 32.000 din. S temi prepotrebni deli ptujskega cestnega odbora bo nedvomno ustrezno potrebam tamkajšnjega prebivalstva in bodo mnogi delavci prišli do zaposlitve in zaslužka. Dela se bodo pričela v teku letošnje pomladi.

Mariborske novice

Bela kuga. Neka posestnica na Dobravi je bila ovađena, da si je odpravila telesni plod, ki ga je zakopala v kup komposta. Orožniki so vdovo ovađili drž. tožilstvu.

striral Mirko Šubic. E. L. Gangl: Metliški zvonci. Pesem. Koliko si star? Zabavni velikonočni pirh. Nekaj o zajčkah. Fr. Čiček: Mihec Pihec se primerja z očetom. Ilustriral Franc Podrek. r. Milni mehurčki — napredaj. J. Paulin: Kegljaci — ropotači. Slikanica. Helena Breznikova: Junaški časi. Pravljica iz sedanjosti Španije. Od kod poznamo pirhe? Švicarska pripovedka. Lojze Zupanc: Kakršen človek — takšna duša! Belokrajinska. Pomlad se vrača. Pesmica s sliko. F. S.: Mladj črnošolec. 3. Začarani novci. Iz mladih peres. I. Č.: Ptice gnezdo. — Spominčeri. — S. Kovač: Pomladna. Pisma Zvončkarjev gospodu Doropoljskemu. Zastavice za brihtne glavice. Stric Matic — s košem novic.

O najnovejšem slovenskem pravopisu, ki je vzbudil v naši javnosti posebno pozornost zaradi svoje aktualnosti, bo predaval v Ljudski univerzi v petek ob 20. uri prof. Stanko Bunc. Predavanje je za vse zanimivo in zelo važno, saj nam bo predavatelj s stališča sodobne znanosti predstavil bistvo in pojem knjižnega jezika, pokazal potrebo po smotrnem negovanju pismenega jezika, označil razmah slovenščine v povojni dobi, razpravljal o načelih in pomenu novega pravopisa ter nam končno naznačil probleme in naloge, ki čakajo rešitev v najbližji bodočnosti. V ponedeljek bo predaval dr. T. Teklić o Prešernu in Kranjčeviču.

O tem in onem

Dvanajst zakonskih parov v enem vagonu

Na univerzi v Upsali je študiralo dvanajst mladeničev, ki so si bili še iz otroške dobe prijatelji. To so ostali tudi, ko so odrasli in sedaj, ko so se nekako istovestno zaljubili, so sklenili, da se isti dan oženijo. Dogovorili so se, da bo vseh dvanajst s svojimi mladimi ženami odpotovalo na poročno potovanje v Nico. Zaposlili so že prometno ministrstvo, da jim da poseben ženitovanjski vagon, ki ga bodo priključili ekspresu za rivijero. Ta vagon bo okrašen s cvetjem in zelenjem ter bo po raznih progah privozil do morske obale.

Prestolonaslednica Elizabeta uči svojega očeta francoščino

Pred nekaj dnevi so napravili v kraljevi palači v Londonu majhno revolucijo. Princeza Elizabeta ne zajtrkuje več v otroški sobi, kjer je sedaj ostala njena sestra Margareta Rose sama, ampak s

Společno gibanje

Žoga je okrogla! Kdo ugame?

Prvenstveno tekmovanje LNP se nadaljuje v nedeljo 10. aprila in bodo odigrali četrto kolo. Kakor smo že svojčas poročali, bo naše uredništvo tudi tokrat obdarovalo naročnike, čitatelje in prijatelje našega lista, ki pošljejo izpolnjen spodaj objavljen kupon št. 4. Obdarovani pa bodo tisti, ki ugame najboljšo rezultate, ki jih bodo dosegla posamezna moštva. Tretje kolo tekem za prvenstvo LNP se je sicer končalo s presenetljivimi rezultati in je le malo število naših tekmovalcev uganilo rezultate, ki so bili doseženi, vendar pa so se naši čitatelji lahko že prepričali, da je žoga okrogla in da tudi trenutna forma posameznega moštva ni vedno zanesljiva. Marsikateri »strokovnjak« je predvideval povsem drugačne rezultate, kakor so jih posamez na moštva dejansko dosegla.

V nedeljo 10. aprila bodo tri tekme in sicer v Mariboru, Čakovcu in Ljubljani. Kdo bo zmagal? S kakšnim rezultatom se bo končalo četrto kolo? Izpolnite ku-

svojimi starši. Razlog za to je prav ne-navađen. Mala princesa v pravem pomenu besede uči svojega očeta francoščine. Kraljica Elizabeta govori perfektno francoski, kralj Jurij VI. pa čita francoski; njegov govor in izreka pa je zelo slaba. Temu je bilo treba pomoči z ozirom na njegov skorajšnji službeni obisk v Parizu. Ker pa mala princesa govori brezhibno francosko kakor njena mama, se torej razgovarja kralj z njo francoski. Princeza pa pazi na njegove napake in jih sproti popravlja.

Gejše — politične agentke

Od začetka vojne na Kitajskem so nastopili slabi časi za posestnike japonskih zabavišč na Japonskem. Policijski šef v Tokiu Tomata je večino dancingov in barov v japonskem glavnem mestu zabil in izjemo je napravil samo z lokali, v katerih so zaposlene znane gejše. Vendar pa so te prejele točna navodila, da med zabavanjem gostov, med katerimi se stalno nahaja večje število inozemcev, diskretno propagirajo japonske vojne cilje. Glavna naloga je, da prikažejo tujcem opravičenost japonskih zahtev in vojne na Kitajskem.

Radio

Radio - Ljubljana

Sreda dne 6. aprila 12.: Plošče — 12.45: Poročila — 13.: Napovedi — 13.20 Plošče — 14.: Napovedi — 18.: April v naravi (Miroslav Zor) — 18.20: Plošče — 18.40: Dolenjska srednjeveška mesta (prof. Janko Jarc) — 19.: Napovedi, poročila — 19.30: Nac ura — 19.50: Uvod v prenos — 20.: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani; v I. odmoru: Glasbeno predavanje (Vilko Ukmar).

Četrtek, 7. aprila: 12.: Koncert na vurliških orglah (plošče). 12.45: Poročila. 13.: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert slovenske glasbe (radijski orkester). 14.: Napovedi. 18.: Orkestralni reproduciran koncert. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut zabave. 20.: Večer skladb Viktorja Parme. 22.: Napovedi, poročila. 22.15: Operetna glasba (radijski orkester).

Sodnik: Kdor bo motil razpravo z med klici, ga vržem iz dvorane. Obtoženec: Živijo—o—o!

Lekarnar: Torej vam ni moja lazna voda nič pomagala.

Suhec: Nič, pa sem je tri steklenice — izpil.

pon št. 4 ter ga pošljite v zalepljeni kuverti pod geslom »Prvenstveno tekmovanje« na naše uredništvo, Maribor, Grajski trg 7, ali pa vrzite kuverto v nabiralnik v veži Grajski trg 7, in sicer najkasneje do nedelje 10. aprila do 12. ure. Kupon je treba natančno in čitljivo izpolniti!

Za četrto kolo bomo razdelili sledeča darila za najboljše uganke:

Prvo: velikonočna šunka, darilo tvrdke Jos. Benko, tovarna mesnih izdelkov v Murski Soboti, prodajalna Maribor, Gosposka ulica 1 in Aleksandrova c. 19.

Drugo: Praktično darilo tvrdke J. Trpin, manufakturna in tekstilna trgovina, Maribor, Vetrinjska ulica.

Tretje: Tromesečna naročnina »Večernika«, darilo naše uprave.

Cenj. naročnike, čitatelje in prijatelje našega lista opozarjamo, da objavljamo kupon za četrto kolo prvenstvenega tekmovanja samo danes. Preskrbite si pravočasno kupone!

Kupon št. 4

V Mariboru: SK Železničar : SK Kranj.....

V Čakovcu: Čakovački SK : SK Celje.....

V Ljubljani: ISSK Maribor : SK Hermes.....

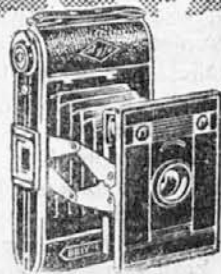
Ime:

Poklic:

Stanovanje:

AGFA BILLY-CLACK

z vdelano rumenico.

Dva ISOCHROM drobnnozrnata
filma. Vsak film za 16 posnetkovsamo
= din 199.-

DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

Polbreške novice

Preteklo soboto je bila v Papeževi gostilni občinska seja, pri kateri so se reševale razne zadeve. Posnemamo le zadevo glede Zrkovske ceste. Postavka javnega dela se je izčrpala in cestna dela na Zrkovski cesti so se s tem končala. Cesta je postala za 1—2 m širša in ravna. Stari topoli so se odstranili, le njih štori so še ostali. Cesta je lepo izbočena, debelo kamenje je stisnjeno, tako da ima cesta res takšno obliko, kakor smo si je želeli. V Sokolski ulici so bile odstranjene suhe lipe in na njih mesto vsajene nove.

Rdeči križ na Pobrežju. V nedeljo je imel R. K. občni zbor. Iz blagajnikovega poročila doznamo, da so znašali dohodki

3.409.15 din, izdatki pa 3.240.15 din, obdarovanih je bilo 110 otrok z obutvijo, obleko in perilom. Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Živko Janko, podp. Stržina Karl, tajnik Koglot Jože, blagajnik Drekonja Ciril, nadalje: Volk Matija, Volavšek Franjo, Čiček Franc, Rakuš J., Rozman Herman, Lesjak Metod, Kašman Maks, Klemenčič Marija, Hubman Katarina, Vežjak Danilo, Miklošina Marija. V nadzorni odbor: predsednik Požar Ant., potem še Špelec Miroslav, Klemenčič I., Letonja Simon.

Ker...

Sodnik: Ko ste tožila ozmerjali z vsemi mogočimi psovskami, ste ga še pretepili. Zakaj ste to storili?

Melhiyor: Ker je tožilec gluh in psovki ni slišal.

KUHARICO za vse, ki zna nekoliko šivati, sprejemem. Kopaliska 4-II, desno. 1991

KROJASKEGA POMOČNIKA za veliko, boljše delo sprejemem takoj v stalno službo. Franjo Stajko, krojaški atelje, Tržaška c. 3. 1989

Službo išče

TRGOVSKA POMOČNICA išče primerne službe v trgovini z mešanimi blagami. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Poštena in agilna« 1976

MLAD TRGOVSKI POMOČNIK, mešane stroke, želi spremeniti mesto kjerkoli. Ponudbe na upravo pod značko »Vesten in marljiv« 1847

Zgubljeno

V Novi vasi se je zgubilo ŠOP KLJUČEV. Najditelj naj jih odda na občinskem uradu v Radvanju proti nagradi. 1992

KOLESA
»Wanderer«

v vseh cenah in izdelavah, otroški vozički na krogličnih ležajih v najmodernejši opremi.

F. Lepoša
Maribor, Aleksandrova 39

Najnižje cene!
Ugodno odplačevanje na obroke. 1437

Sobo odda

SOBO s štedilnikom oddam s 15. aprilom. Radvanjska 24. Studenci. 1985

PAZNO SOBO oddam mirni osebi takoj. Vprašati pri Mihelaku, Koroska c. 43. 1984

SOBO oddam s 15. aprilom, opremljena izredno lepa lega, velika v najmodernejši zgradbi. Naslov v upravi. 1979

Službo dobi

UČENKO za pletilstvo iz boljše hiše sprejme tvrdo »Luna«. Glavni trg 24. 1994

Za Veliko noč

kupite najcenejše v novo otvoreni trgovini svilo za bluze in perilo, nogavice vseh vrst, kravate, srajce, rokavice, šale

F. Kramaršič, Gosposka ulica 13

Moda, perilo, krojaški in šiviljski pribor

Poskusite in zadovoljni boste.

Zahvala.

Specijalistu za očne bolezni in primariju mariborske splošne bolnice g. dr. Janku Dernovšku, se za vso veliko skrb, za ves njegov trud, njegovo lastno požrtvovalnost in spretnost ter za odlično uspešno operacijo obeh oči kar najlepše zahvaljujem in ga vsakomur kot odličnega specialista najtopleje priporočam.

Josip Strmšek, sluga mestnega vojaškega urada.
Maribor, Smetanova ulica 38-a. 1986

Rokavice

Rokavice iz sukanca

za trg in vsakdanjo uporabo

din 14.— 10.—

Rokavice iz trikoja

emitacija usnja, zelo trpežne in dobre za pranje

din 25.— 24.—

Modne rokavice

z okrasnimi šivi, mornarsko, tera, zeleno

din 45.— 38.—

Usnjene rokavice

semiš in glace, tudi kombinirane, zelo okusni modeli

din 70.— 55.—

priporoča

vedno priznane kakovosti

C. Büdefeldt-Maribor
Gosposka ulica 1878

Mal' položi dar domu na oltar!

Mali oglasi

Razno

GOSTILNA »TRST« nasproti bolnice, vsaki čas odprt kozliček in piščanci. Pristna vina in sveže pivo. 1987

POZOR! TRAJNI KODRI po znižanih cenah od din 60 z najboljšim aparatom »Fortschritte« z garancijo v salonu Stojšek, Orožnova ul. 10. 1980

Na zalogi imam kompletne SPALNICE IN KUHINJE. Izdelujem po naročilu vse stanovanjske opreme, stavbna dela in popravila. Solidna izdelava! Nizke cene! Se priporoča Ivan Iršič, mizarstvo, Maribor, Mlinska ul. 21. 1977

AVTOTAKSI Leonid Kvitek, Maribor, Magdalenska ul. 34, telefon 28-82 1971

CENJENIM DAMAM naznanjam da radi opustive trgovine prodajam modele po lastnih cenah. Salon Olga, Kopaliska 2. 1 819

Sirite »Večernik«

POKROMANJE

PONIKLANJE vsake vrste dobro in poceni izvršuje »Ruda«. Maribor, Trstenjakova 5. 1470

Posesi

Prodajam STAVBENO PARCELO z gospodarskim poslopijem. Kralja Petra c. 26. Studenci. 1981

STAVBENE PARCELE v centru, prvovrstni prostor ugodno na prodaj. Valiak, kino »Union«, Maribor. 1317

Prodajam

Prodajam KLAVIRSKO HARMONIKO. Plujska c. 17. Tezno. 1990

KROMPIR beli in rumeni, »Ackersegen« oddaja Kmetijska družba, Meljska c. 12. 1951

Lokal

LOKAL z vodovodom, za vsako malo obrt oddam s 1. majem. Kossekova ul. 22. 1993

SVETLI LOKAL ali sobo za stanovanje takoj oddam. Studenci, Slomškova ul. 5. 1983

Izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov, žganjarna

Jakob Perhavec, Maribor
Gosposka ulica 9
Telefon 25-80

Rum, konjak, slivovka, brinjevec, droženka, in krekovača. — Specijaliteta: Grenčak in vermut
Na debelo Na drobno

Ruby

»Ali ni prav nič več mogoče storiti zanj?« je vprašala Ruby s prosečim glasom.

»Ljuba gospa, kar sem mogel storiti, sem storil,« je odgovoril mali doktor in očetovsko prijazno gladil njeno roko. »Toda poslušajte me sedaj. Prišli ste gotovo s plemenitim namenom, da umirajočemu lajšate zadnje ure. Zato vas prosim, da ste pri njem tihi in mirni. Duševno razburjenje bi mu škodovalo in ako ste vznemirjeni, bi bilo morda bolje...«

»Ne bom vznemirjena,« je odgovorila Ruby in se nalahno tresla. Geoffrey je to opazil.

»Ako je preveč zate, ljubica, pa povej,« je šepetal. »Ali naj grem morda s teboj?«

»Najbolje je, da gre vaša gospa sama k njemu,« je pripomnil doktor Blank. »Preveč bi ga razburilo, ako bi govoril

tudi z vami, in oprostite, po tem, kar mi je pripovedoval, so se vršili med vama burni prizori.«

»Da, res,« je priznal Geoffrey. »Od vsega srca želim, da bi bilo drugače. Sedaj mi je nepopisno žal.«

»Celo najboljši med nami store večasih stvari, ki se jih potem kesajo,« je tolažil zdravnik. »Kdo izmed nas je brez napak? Toda okoliščnosti vas oprostajo, in smrt poravnava vsak preprič. Ubodi mladenci bo kmalu dajal poslednji odgovor.«

Stopili so v hišo in se ustavili v veži. »Stopite tja notri, gospa Geoffreyeva,« je dejal doktor Blank ter pokazal na desna vrata. »Pripravil sem ga na vaš prihod. Jaz ostanem tukaj za slučaj, da bi me potrebovali. Ampak dosti več ne moreni storiti zanj, kakor sem storil.«

»Ti ostaneš vendar tudi v moji bližini, Geoffrey,« je vprašala Ruby s stresnim glasom. »Da, da, obljubljam vam to jaz mesto njega,« je odgovoril zdravnik. »Poveda-

ti moram nekaj vašemu soprogu, in najbolje bo takoj.«

Ruby je odprla vrata in stopila k smrtni postelji Pavla Rodneya.

Na nizki postelji je ležal Avstalec, oči vprte v vrata. Smrtno srage so polzele po njegovem čelu.

Vnanje ni bil spremenjen. Videti ni bilo niti krvi niti ran. In vendar se je v zadnji uri postaral za deset let. Njegove oči so kazale napeto pričakovanje in hrepenenje, ki je mejilo skoraj na obup.

Ko se mu je v večernem mraku približala Ruby, ki je bila skoraj prav tako bleda kakor on, se je obupni izraz njegovega obraza umaknil neizrekljivo srečnemu in mirnemu.

Zanj je bil to pretresljiv trenutek. Še nikdar ni gledala smrti v obličje. Razen tega pa je videla tega moža še pred eno tako krepkega in zdravega kakor ona sama — sedaj pa se bori s smrtjo..

»Prišli ste,« je spregovoril in se glo-

boko oddahnil. »Vedel sem, da pridete... čutil sem... pa sem se vendar le bal... O, kolika tolažba, da vas še enkrat vidim!«

Ruby je poskušala kaj reči, nekaj prijaznega, sočutnega. Odprla je usta, toda nikakega glasu ni bilo iz njih. Strašna bližina smrti jo je popolnoma prevzela.

»Nikar se ne trudite s tolažečimi frazami,« je dejal Rodney, ki je opazil njeno obotavljajanje; govoril je hitro in trudoma. »Vem, da moram umreti; tega ni mogoče spremeniti. Toda smrt vas je zopet privledla k meni, zato ne tožim.«

»Ali, da vas spet vidim, takega...« je vprašala Ruby. Vsa zlomljena od žalosti in duševne razburjenosti si je zakrila obraz z rokami in je zajokala.

»Ruby! Ali jokate za menoj?« je vprašal Pavel Rodney začuden. »Nikar! Vaše solze me bole bolj kot rana, ki je povzročila mojo smrt.«

(Dalje.)